

Nr. 9(143)

Bazūne

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2023. gada 4. septembris

BIBLIOTĒKAS REORGANIZĀCIJA

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Lai uzlabotu bibliotēku pakalpojumu pieejamību un kvalitāti apmeklētājiem ar redzes traucējumiem un lasīšanas grūtībām, no 1. jūlija pēc Kultūras ministrijas ierosinājuma ir veikta Latvijas Neredzīgo bibliotēkas reorganizācija. Tās ietvaros mūsu bibliotēku Rīgā plānots stiprināt kā metodisko centru, kas, papildus bibliotēkārājam darbam, veiks bibliotekāru izglītošanu, ražos un izplatīs grāmatas pielāgotā formātā, t.sk., audiogrāmatas un mācību audioliteratūru skolēniem ar redzes un mācīšanās traucējumiem. Tāpat bibliotēka turpinās rīkot dažādus kultūras pasākumus saviem lasītājiem.

Savukārt septiņas filiālbibliotēkas reģionos ir nodotas pašvaldībām, kļūstot par pašvaldības centrālo bibliotēku struktūrvienībām. Neviena no filiālēm, izņemot Jelgavas un Ventspils bibliotēkas, savu atrašanās vietu nav mainījušas. Toties tās ieguvušas jaunus nosaukumus. Un tie ir:

- Balvu Centrālās bibliotēkas Pielāgotās literatūras bibliotēka;
- Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēka;
- Latgales Centrālās bibliotēkas filiāle «Čiekuru bibliotēka»;
- Jelgavas pilsētas bibliotēka;

- Liepājas pilsētas Centrālās zinātniskās bibliotēkas filiāle «Dienvidrietumu bibliotēka»;
- Rēzeknes Pielāgotās literatūras bibliotēka-informācijas centrs;
- Ventspils bibliotēkas Gāliņciema bibliotēka (Kuldīgas iela 138, Ventspils, LV-3601).

Arī pēc pārmaiņām turpināsim nodrošināt pielāgotās grāmatas un periodiku lasītājiem visā Latvijā.

Bibliotēka Rīgā turpmāk palielinās ne tikai audiogrāmatu un grāmatu palielinātā drukā skaitu, bet arī nodrošinās arvien bagātīgākus pasākumus saviem lasītājiem Rīgā. Tās būs apskatāmas vai aptaustāmas izstādes, lasītāju tikšanās kopīgai grāmatu lasīšanai, aktivitātes mazajiem lasītājiem, izglītojoši pasākumi, koncerti ar muzikālo redzes invalīdu piesaisti, kā arī tikšanās ar grāmatu autoriem. Pasākumi būs katru mēnesi, atliek vien cerēt uz lielu interesi par tiem no apmeklētāju puses, jo nereti gadās, kad pasākums novadīts tikai pāris cilvēkiem.

Septembris būs īpaši bagāts un interesants. Viens no pasākumiem būs KAFIJAS PAUZE, uz kuru šoreiz aicināsim profesoru Anatoliju Danilānu. Braila rakstā ir izdotas trīs viņa sarakstītās grāmatas: «Speķītim nav ne vainas jeb atziņas veselībai», «Dakteri un šamaņi» un «Profesora Danilāna

zelta likumi». Pēdējās divas grāmatas izdotas arī palielinātā drukā.

«**KAFIJAS PAUZE ar profesoru Danilānu**» notiks š. g. 11. septembrī plkst. 14.00 bibliotēkas lasītavā Rīgā Strazdumuižas ielā 80. Runāsim par profesora grāmatās minētām atziņām un ieteikumiem. Kā ierasts, pasākumu varēs skatīties arī attālināti *YouTube* kanālā, tāpēc jautājumus profesoram varēs uzdot ne tikai klātienē esošie, bet arī attālinātie ska-

tītāji. Ņemot vērā profesora popularitāti, aicinām sagatavot savus jautājumus, kas tieši saistīti ar iepriekš minētajās grāmatās aprakstītajām tēmām.

Par pārējiem diviem septembra pasākumiem lasiet Gundegas Tabakas rakstā.

Atgādinām, ka septembrī bibliotēkā joprojām apskatāma un aptaustāma izstāde «Koka un akmens simbioze», par kuru rakstījām jau iepriekš.

Uz tikšanos pasākumos!

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

ZINĪBU UN RUDENS IESKAŅU MĒNESIS

Gundega Tabaka

LNERB vecākā bibliotekāre

Mīlie Latvijas Neredzīgo bibliotēkas lasītāji! Septembrī tieši jums esam sagatavojuši brīnišķīgus, izzinošus un sirsnības piepildītus pasākumus!

13. septembrī plkst. 14.00, lasītāju klubiņa «Mūsu laiks» ietvaros, notiks «**Tikšanās ar Janīnu Kursīti-Pakuli**».

Janīna Kursīte-Pakule ir latviešu literatūrzinātniece, valodniece, publiciste, rakstniece, politiķe. Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes profesore, Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenā locekle. Šoreiz lasītāju klubiņā uzzināsim viņas redzējumu, kā jau dzejas dienām pieder, par latviešu humorpilnās dzejas autoriem.

Latvijas Neredzīgo bibliotēkā pieejami šādi Janīnas Kursītes-Pakules darbi parastajā iespieddrukā «Latviešu māja», «Sfumato nesfumato», «Akadēmiskā latviešu valoda», «Ievads par teicējām dažādos novados Jāzepa Rudziša grāmatā «Latviešu vēstītājas folkloras dzīve tautā 19. un 20. gadsimtā»», «Mītiskais folklorā, literatūrā, mākslā» un «Dzejas vārdnīca».

Deviņdesmitajos gados Saulcerīte Viese par Janīnu Kursīti-Pakuli rakstīja: «*Vīnai*

piemīt svarīgākās dzejas būtības pētniecei nepieciešamās īpašības — ne tikai plašas zināšanas literatūras teorijā, orientēšanās latviešu un pasaules mākslā, bet arī dzejas īpatnējā skaistuma, tās noskaņu un vārda dzīvīguma izjūta. [...] Janīnas Kursītes grāmatā [«Raina dzejas poētika»] formas apceres un piemēri pārvēršas aizraujošā stāstījumā par to, kā mākslā darbojas Vārds — ar citiem vienodamies un atsevišķi izlekdam, ritmam kalpodams un tā rimto plūdumu jaukdams, pagarinādams un saknāpinādams, savā vairāk nozīmīgumā ar dzejnieka palīdzību iegūdam vienīgo nozīmi.»

20. septembrī plkst. 14.00 aicinām uz muzikālu pasākumu «**Saules balss īpašnieks Jānis Zābers**».

Jānis Zābers (dzimis 1935. gada 11. augustā Madonas apriņķa Meirānu pagastā, miris 1973. gada 25. martā Rīgā no smadzeņu audzēja) bijis latviešu operdziedātājs, viens no spilgtākajiem talantiem izpildītājmākslā, atstājis paliekošu ieguldījumu opermūzikā, kameramūzikā, vieglajā žanrā. Zināšanas un prasmes papildinājis itāļu valodas kursus Ļeņingradā, stažējies Milānas operteātrī *La Scala* un nākamajā stažēša-

nās posmā no 1964. gada janvāra līdz jūnijam J. Zābers Milānas opereteātrī *La Scala* pilnveidojis vokālo prasmi. Pēc atgriešanās Latvijas PSR strādājis Valsts operas un baleta teātrī.

Pēc atgriešanās Latvijas PSR Valsts operas un baleta teātrī, J. Zābers 1964. gadā dziedāja Itālijā iestudētās Rūdolda un Kavaradosi lomas, tad piedalījās latviešu autoru oriģināldarbu iestudējumos — Antiņa lomā Arvīda Žilinska operā «Zelta zirgs», Oļģerta Grāviša operās «Audriņi», «Sniegputeņos», Margēra Zariņa «Nabagu operā» un Jāņa Mediņa operā «Uguns un nakts». Vēlāk izpildīja Alfrēda lomu Džuzepes Verdi operā «Traviata», Turida lomu Pjetro Maskanji operā «Zemnieka gods», Pinkertona lomu Pučīni «M-me Butterfly» un Hermaņa lomu Pētera Čaikovska operā «Pīķa dāma», Klaida lomā Vitauta Klovas operā «Amerikāņu tragēdija».

Jānis Zābers sniedza arī atklātus koncertus, uzstājās radiopārraidēs un piedalījās kā

solists Latvijas PSR delegācijas sastāvā 1967. gada starptautiskajā izstādē EXPO Monreālā, 1968. gadā Latvijas kultūras dienās Somijā, 1969. gadā Latvijas kultūras dienās Rostokā, VDR. Par pēdējo tenora lomu Rīgas opereteātrī kļuva Andrejs Hovanskis Modesta Musorgska operā «Hovanščina» 1970. gada decembrī.

Muzikālajā pasākumā tiks atskaņoti fragmenti no Neredzīgo bibliotēkas skaņu ierakstu studijā ieskaņotās audiogrāmatas «**Pusvārdā: Jānis Zābers**» (grāmata pieejama arī parastajā iespaidā). Skanēs arī paša mākslinieka izpildītās dziesmas, kā arī dziesmas Jāzepa Vītola mūzikas akadēmijas studentes Elīzas Kuprukas un Jāzepa Vītola mūzikas akadēmijas absolventes, mūziķes Maijas Evas Fogeles izpildījumā.

Vēlmi piedalīties šajā muzikālajā pasākumā izteikusi arī grāmatas «Pusvārdā: Jānis Zābers» autore, muzikoloģe Daiga Mazvērsīte.

Gaidīsim jūs visos pasākumos!

IESKATS GRĀMATĀ

SĀKUMS MŪS ATROD PATS

Herma Cīrule

BRN maketētāja

Braila rakstā iznākusi Kārļa Kazāka ceļojumu grāmata «Sākums mūs atrod pats». Mēģināšu dot kādu ieskatu šajā grāmatā.

Stāsts ir par to, kā no vienas idejas sēkļa, top plaši sazarots ideju koks.

Ziemas vakaros, kad darbīgā dzīve pierimusi, var nodoties ne tikai atmiņām, bet arī pasapņot par nākotni. Ja ļaujās sapņiem, tad reizēm tie sāk materializēties. Un tā mūzikim Kārlim Kazākam dzimst viena «dulla» iecere: šķērsot Latviju kājām. Tiekoties un runājot ar citiem mūziķiem, rodas doma doties ceļā tomēr ar riteņiem. Ceļotgribētāju un ierosinājumu skaits pieaug. Un katrs ko-

pējās domas košajai buķetei pievieno savu spožo un neatkārtojamo ideju. Viena no tādām ņemt līdzī mūzikas instrumentus. Un kā jau kārtīgam pasākumam, nepieciešams nosaukums. Tā top vārds «Velomūzika».

Pagaidām viss biezā miglā tīts — aprīkojums, nakšņošana, maršruts utt. Taču no sīkām ideju drusciņām top kopums.

Iestājoties vasarai un pārejot no plānošanas uz darišanu, viss nerādās vairs tik rožaini, taču tas apņēmību nemazina. Smago bagāžu apkrāmētie velosipēdi (te nu izpaužas katra ceļotāja radošums) kā niķīgi zirgi ne vienmēr rit raiti un vienmērīgi. Reizēm tie iestrēgst smiltīs, reizēm jāceļ savs «kumeļš» plecos un jāmēģina pārbrist slīkšņu, jo tā ir vienīgā iespēja tikt tālāk.

Reizēm karstā saulē jāpavada vai visa diena un nav ne mazākās izredzes uz ēnu vai ūdeni. Meklēt ceļu nekurienē, brist pa labības laukiem, purviem, brikšņiem, savainojot kājas. Sāpīgie odu un dunduru dzēlieni, niknu suņu uzbrukums, no ierindas izgājušie velosipēdi...

Cits paburkšķ, cits vienkārši klusē — paši vien izvēlējās —, jo ceļš jau ir tikai vienvirziena — uz priekšu.

Tomēr, neskatoties uz to, ceļotāju pulkam pievienojas arvien jauni brauktgribētāji — kurš garāku ceļa posmu, kurš tikai mazu gabaliņu.

Viņi ir pietiekami jauni un traki. Kad vairs nav spēka, viss, kas vēl palicis, ir smieklis:

«Kādā atpūtas brīdī mūsu kompāniju pāršalc jautrības un smieklu lēkme. Priekam nogurums nav šķērslis. Reizēm smieklis ir pēdējais, kas paliek, kad spēki ir beigušies.»

Taču tas, ko ceļotāji saņem pretī, ir šo grūtību vērts.

Latvijas lauki savā vienkāršībā, siltumā un mīlumā. Tur dzīve rit nesteidzīgu gaitu, kā pulkstenis — noteiktā ritmā — rimti un bez tās steigas un stresa, kas nomoka lielpilsētas iedzīvotājus. Šeit, laukos, laiku izdzīvo, nevis mēģina apdzīt. Varbūt tas mums tik ļoti pietrūkst? Dzīve ir viena, otra šeit virs zemes mums netiks dota. Varbūt mums nevajag vienkārši piedzīt savu ikdienu pilnu, lai tikai neatliek laika ieskatīties sevī, padomāt. Pēc tam iekrist saraustītā miegā un izlīdzēties ar antidepresantiem.

Īsta bauda ir braukt pa mazām, reizēm neizbraucamām meža takām, ēnainiem lielu

mežu ieskautiem ceļiem, kur vareno koku noslēpumainajā šalkoņā un gaismēnu rotālās var sajūst kaut ko no mūžības. Iebirst ezerā un izpeldēties. Tik pie svaiga un auksta ūdens malka, smelta no akas dziļumiem. Putnu dziesmas, klusums. Naktis teltīs, pilīs, siena zārdos un jūrmalas smiltīs. Pirts rituāls, kas drusku pārceļ no pasaulīgā pārpasaulīgā... Ainavas, kas liek elpai aizrauties, lielu mežu ieskautā Sēlija. Vēsturiskās ēkas un nostāsti... Un smaržas, ko nevienā flakonā nevar iesprostot:

«Te mazapdzīvotajās vietās katra pļava smaržo citādi. Noplautas zāles smaržu no maina purvainas slīkšņas dzestrais smārds, tad atkal atvējo pazīstama, bet atmiņā neat-saucama smarža. Garām braucot, no grāvmalas paķeru vībotnes lapiņu. Tā ir mana Velomūzikas smarža.»

Nespēks, ceļmalā pakrituši paši un braucamie, ķibeles, nogurums, mūzika, pārgalvība. Meditatīvas pārdomas, smieklis, izjokošana. dažādi cilvēki, ēkas, vietas. Grūtības. Ļauties bērnišķīgai delverībai, pēc kārtīga pērkonā negaisa saulītē žāvēt slapjās drēbes, lai nākošajā lietūs gāzienā no jauna saslaptu. Varbūt vecumā varēs no atmiņām uzburt smaidu, sakot: «Esmu dzīvojis to dzīvi, kas man dāvināta un priecājos par to». Un atcerēsies, kā pēc peldes ezerā sēdēji un ieklausījies nakts skaņās, domāji par draugiem, par to stipro saiti, kas jūs vieno, un juties laimīgs. Tik vienkārši. Es nezinu, vai laimi var mākslīgi radīt. Bet zinu, ka tai vienkārši vajag ļauties.

(Nobeigums nākamajā numurā.)

BAZŪNE

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā *Digitālā bibliotēka*

Tālr. 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.